

Ασφαλιστικά προϊόντα σύνταξης. Τα προβλήματα και οι δυνατότητες ανταπόκρισης της ασφαλιστικής αγοράς.

Θέλω να συγχαρώ το Ελληνο-Αμερικανικό Εμπορικό Επιμελητήριο για την οργάνωση του Συνεδρίου αυτού που πραγματεύεται δύο μείζονα για την οικονομία θέματα, την απασχόληση και την ασφάλιση, και να ευχαριστήσω για την πρόσκληση που μου απηύθυνε να είμαι ομιλήτρια.

Λόγω του περιορισμένου χρόνου θα ήθελα πολύ συνοπτικά, σχηματικά σχεδόν, να οριοθετήσω το συνταξιοδοτικό πρόβλημα και το ρόλο που μπορεί να παίξει η ασφαλιστική αγορά στην επίλυσή του.

A. Το συνταξιοδοτικό πρόβλημα διεθνώς

- Οι συντάξεις αποτελούν ακρογωνιαίο λίθο της ευρωπαϊκής οικονομίας. Η μελλοντική ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης, το επίπεδο ζωής και η ικανότητα ανάπτυξης εξαρτώνται σημαντικά από την ικανότητα να κτίσουμε ένα εφικτό, αποτελεσματικό και βιώσιμο συνταξιοδοτικό σύστημα, καθώς αυτό αποτελεί σημαντικό μέρος των δημοσίων οικονομικών .
- Το συνταξιοδοτικό πρόβλημα απασχολεί παγκόσμια κυβερνήσεις και πολίτες, κυρίως λόγω της γήρανσης του πληθυσμού (αλλά και της υπογεννητικότητας, της ανεργίας, κ.λπ.) που δοκιμάζει την επάρκεια και τη βιωσιμότητα των συνταξιοδοτικών συστημάτων. Εννοείται ότι η επάρκεια και η βιωσιμότητα, τα δύο βασικά, επιθυμητά, χαρακτηριστικά ενός συνταξιοδοτικού συστήματος είναι έννοιες αντικρουόμενες όταν η χρηματοδότηση είναι περιορισμένη ή ανεπαρκής.

B. Μαθαίνουμε από την εμπειρία των άλλων

Όλες οι Ευρωπαϊκές χώρες έχουν ασχοληθεί με το συνταξιοδοτικό πρόβλημα. Η εμπειρία τους είναι πολύτιμη όπως και τα συμπεράσματα στα οποία έχουν καταλήξει, τα βασικότερα από τα οποία είναι :

- Η ανάγκη αύξησης της συνταξιοδοτικής αποταμίευσης ώστε να ανταποκρίνεται στον αυξημένο χρόνο ζωής που διαμορφώνεται μετά την ηλικία συνταξιοδότησης.
- Κοινή συνισταμένη όλων των ευρωπαϊκών λύσεων είναι η εκτεταμένη στροφή προς τα ιδιωτικά κεφαλαιοποιητικά σχήματα συντάξεων.
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζητά την ανάπτυξη συμπληρωματικών αποταμιευτικών σχημάτων.
- Η καθιέρωση του συστήματος των 3 Πυλώνων – Δηλαδή, συνταξιοδοτικό εισόδημα από διάφορες πηγές (αν και με διαφορετική ανάπτυξη σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες).

Γ. Συνταξιοδοτικό σύστημα 3 πυλώνων

Το σύστημα αυτό συνδυάζει κοινωνική και ιδιωτική ασφάλιση, αναδιανεμητικό και κεφαλαιοποιητικό σύστημα στην χρηματοδότησή του.

Στηρίζεται στη διαπίστωση ότι :

- Κανένα σύστημα μόνο του δεν μπορεί να ανταποκριθεί σε όλες τις προκλήσεις.
- Το σύστημα αυτό επιτρέπει καλύτερη διασπορά των κινδύνων δημογραφικών / οικονομικών.

Δ. Η Επαγγελματική Ασφάλιση (2^{ος} πυλώνας)

Αποτελεί το σύνορο κοινωνικής και ιδιωτικής ασφάλισης με τα εξής χαρακτηριστικά :

- Πρόκειται για ομαδικά συστήματα ασφάλισης συνδεδεμένα με την εργασία και διαχειριζόμενα από ιδιωτικούς φορείς.
- Η ανάπτυξή τους συνδέεται με την δύναμη του πρώτου πυλώνα (Κοινωνική Ασφάλιση)
 - όπου ο 1^{ος} πυλώνας είναι πολύ ανεπτυγμένος, δίνοντας υψηλό συνταξιοδοτικό εισόδημα, τα σχήματα αυτά δεν

- έχουν μεγάλη ανάπτυξη (βλ. Νότια Ευρώπη – Ισπανία, Ιταλία)
- όπου συμβαίνει το αντίθετο αναπτύσσονται πολύ (βλ. Ολλανδία, Ηνωμένο Βασίλειο)
- Λειτουργούν σε υποχρεωτική ή προαιρετική βάση.
- Χρηματοδοτούνται συνήθως με ορισμένες εισφορές (εργοδότη/εργαζόμενου)
- Βασικοί providers των σχημάτων αυτών είναι Ασφαλιστικές Εταιρίες και Συνταξιοδοτικά Ταμεία (Pension Funds).
- Οι Ασφαλιστικές Εταιρίες και τα Επαγγελματικά Ταμεία βρίσκονται :
 - σε συναγωνισμό ή ανταγωνισμό.
 - Ο ανταγωνισμός τους περιορίζεται στη φάση συσσώρευσης των συνταξιοδοτικών κεφαλαίων.

Ε. Ελλάδα : Το συρρικνούμενο συνταξιοδοτικό εισόδημα απαιτεί συμπλήρωση των συντάξεων

Η συνεχής υποχώρηση των συντάξεων δημιουργεί κοινωνική ανέχεια και δυσαρέσκεια. Πρέπει να εξευρεθούν τρόποι συμπλήρωσης των συντάξεων στις εξής βασικές γραμμές :

- Η επίλυση του δημοσιονομικού προβλήματος της χώρας μας δεν μπορεί παρά να συμπεριλαμβάνει επίλυση του συνταξιοδοτικού προβλήματος.
- Η κοινωνική ασφάλιση είναι και θα μείνει η ραχοκοκαλιά του συνταξιοδοτικού συστήματος. Δεν μπορεί όμως τούτο να εξαντλείται μόνο σ' αυτήν, όπως συμβαίνει σήμερα, καθώς θα είναι συνεχώς λιγότερο γενναιόδωρη.

Η πολιτεία έκανε σοβαρές προσπάθειες εξορθολογισμού, νοικοκυρέματος και ελέγχου του κατακερματισμού του συστήματος, αλλά όχι ριζικού ανασχεδιασμού του.

Βασικές επιπτώσεις είναι :

- Η επικουρική ασφάλιση βαίνει συνεχώς μειούμενη και αποτελεί πρακτικά μέρος του 1^{ου} πυλώνα, καθώς έχει τα βασικά χαρακτηριστικά του.
- Η επαγγελματική ασφάλιση, όπως ασκείται, είναι περιορισμένης εμβέλειας λόγω εγγενών δυσκολιών που είχαν έγκαιρα επισημανθεί από το 2004, οπότε και έγινε η σχετική νομοθεσία για τα Επαγγελματικά Ταμεία. Πρέπει να ενισχυθεί θεσμικά για να λειτουργήσει σωστά.

Πως μπορεί η Ασφαλιστική Αγορά να διαδραματίσει συμπληρωματικό ρόλο στις Συντάξεις ;

Η ασφαλιστική αγορά μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο τόσο μέσα από τον 2^ο όσο και από τον 3^ο πυλώνα ασφάλισης.

- Μέσα από τον ρόλο που πρέπει να της δοθεί στην επαγγελματική ασφάλιση, σε ένα νέο θεσμικό πλαίσιο, με δικλίδες ασφαλείας για τους ασφαλισμένους και την περιουσία των Ταμείων και χωρίς φορολογικές διακρίσεις για τους ασφαλισμένους (αν δηλ. αυτοί ασφαλίζονται σε Ασφαλιστική Εταιρία ή Επαγγελματικό Ταμείο).
Ένα πλαίσιο που θα χαρακτηρίζεται από διαφάνεια και αυστηρό εποπτικό έλεγχο.
- Μέσα από το παραδοσιακό της ρόλο στον 3^ο πυλώνα της προαιρετικής ασφάλισης που μπορεί να διευρυνθεί με κατάλληλα φορολογικά κίνητρα , που σήμερα είναι ανύπαρκτα. (βλ. και Προγράμματα «Ειδικών Προδιαγραφών» που έχει προτείνει η Ε.Α.Ε.Ε. ακολουθώντας πρακτική άλλων ευρωπαϊκών χωρών).

Γιατί είναι σημαντική η διάδοση της επαγγελματικής ασφάλισης ;

Επειδή :

- Αυξάνει την παραγωγικότητα και την πιστότητα στον εργοδότη.
- Βοηθά τους ηλικιωμένους εργαζόμενους που δεν μπορούν να βρουν δουλειά να μην εξαρτώνται από συγγενείς τους.
- Συμπληρώνει τις αναπόφευκτα μειούμενες κύριες συντάξεις.

Η Επαγγελματική ασφάλιση είναι το σύνορο κοινωνικής και ιδιωτικής ασφάλισης.

Ασφαλιστές και Επαγγελματική Ασφάλιση

Έχουν οι ασφαλιστές εμπειρία στη διαχείριση Ομαδικών Προγραμμάτων Ασφάλισης ;

Οι ασφαλιστές έχουν πολύχρονη και ευρύτατη εμπειρία στη διαχείριση ομαδικών συμβολαίων συνταξιοδοτικών ή μη.

Ενδεικτικά και μόνο αναφέρονται οι αριθμοί για το έτος 2012 :

Ομαδικά συνταξιοδοτικά προγράμματα (DAF)

700 περίπου ασφαλιστήρια

100.000 περίπου ασφαλισμένοι

Ομαδικά συμβόλαια Ζωής-Υγείας

4000 περίπου ασφαλιστήρια

Πάνω από 1 εκατ. ασφαλισμένοι

Έχουν οι ασφαλιστές τις δυνατότητες και τις ικανότητες να ασχοληθούν με την επαγγελματική ασφάλιση ;

Αναμφισβήτητα, εφόσον διαθέτουν :

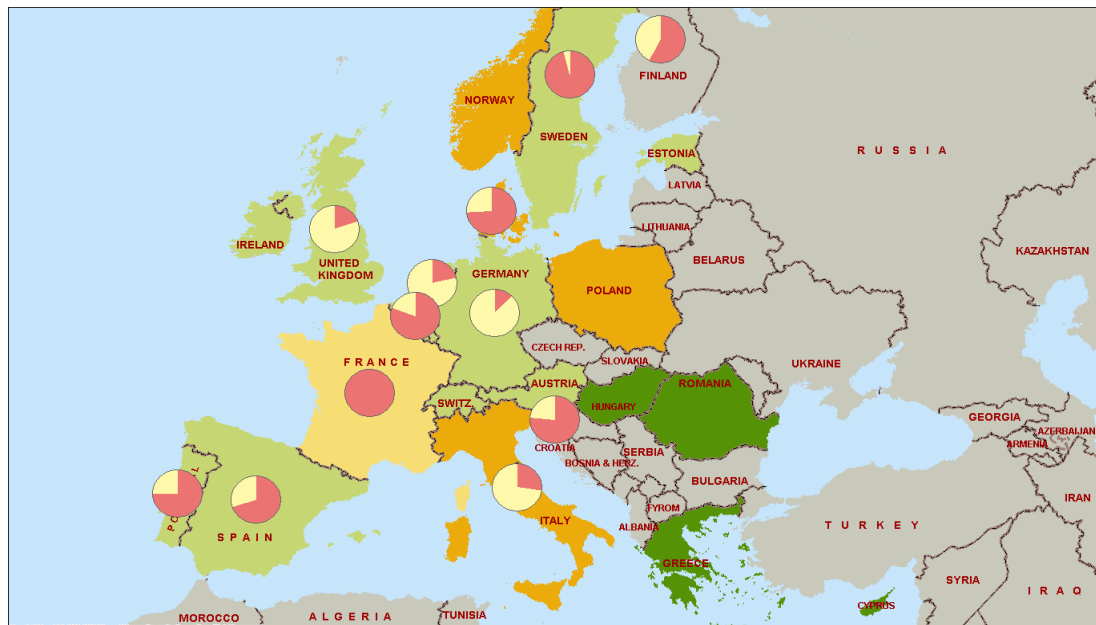
- Εκτεταμένο δίκτυο διανομής
- Μεγάλη εμπειρία στην είσπραξη εισφορών και στις επενδύσεις
- Άριστη αναλογιστική υποστήριξη
- Άριστη μηχανογραφική υποστήριξη
- Άριστη λογιστική υποστήριξη
- Προσωπικό με ασφαλιστική εκπαίδευση
- Δυνατότητα προσφοράς ασφαλιστικών καλύψεων
- Γνώση διαχείρισης και πληρωμής ζημιών.

Ασφαλιστές – Solvency II – Εποπτεία

Για όσους έχουν επιφυλάξεις για την φερεγγυότητα των ασφαλιστικών εταιριών δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι πλέον :

- *Η ασφαλιστική αγορά που διαμορφώνεται σήμερα είναι μια αγορά με λιγότερες και ισχυρότερες επιχειρήσεις με αυξημένη αποδεματοποίηση και φερεγγυότητα.*
- *Και βέβαια οι ασφαλιστές θα βγουν πολύ δυνατότεροι από την εφαρμογή του νέου αυστηρότατου κανονιστικού πλαισίου Φερεγγυότητας Solvency II στα θέματα Διαχείρισης Κινδύνων, Εσωτερικής Διακυβέρνησης και Φερεγγυότητας, κάτω από την αυστηρή εποπτεία της Τράπεζας της Ελλάδος.*

Επαγγελματική Ασφάλιση & Ασφαλιστές στην Ευρώπη

Data Source : Insurance Europe

Με κόκκινο η δραστηριοποίηση των Ασφαλιστικών Εταιριών στην Επαγγελματική Ασφάλιση.

Συμπέρασμα

Από όσα προαναφέρθηκαν προκύπτει ότι η ασφαλιστική αγορά έχει όλα τα εχέγγυα να διαδραματίσει σημαντικό συμπληρωματικό ρόλο στις συντάξεις των πολιτών, αφού διαθέτει :

- Διεθνή εμπειρία
- Τεχνογνωσία
- Αυστηρό νομοθετικό πλαίσιο λειτουργίας
- Ισχυρή εποπτεία

Η πρωτοβουλία ανήκει πλέον στην Πολιτεία.

Ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας !

Μαργαρίτα Αντωνάκη
Γενική Διευθύντρια
Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος